

(§§ 467 č. 4 a 468, odst. 2, c. ř. s.) odpůrci oznámeny. Ježto odvolací soud vycházejí z jiného právního názoru, nezjistil skutečnosti pro rozhodnutí věci důležité, nepřipustiv důkazy o nich nabídnuté, a ježto bez zjištění těchto skutečností nelze v souzeném případě posouditi, zdali tu je skutečně tvrzená zmatečnost, trpí odvolací řízení vadou, která, třeba sama o sobě nezpůsobuje zmatečnosti, byla způsobilá zameziti úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře (§ 503 č. 2 c. ř. s.), a bylo napadené rozhodnutí zrušiti (§ 510, odst. 1, c. ř. s.) a věc vrátiti k novému projednání a rozhodnutí odvolacímu soudu, jenž při zjišťování skutkových předpokladů tvrzené zmatečnosti podle § 473, odst. 2, c. ř. s. není omezen na neveřejné zasedání.

Čís. 16562.

Vzájemné vztahy mezi členy stavebního (bytového) družstva a družstvem samým v příčině stavebních vkladů (záloh) a účinky příročí podle § 3 vl. n. č. 160/1934 Sb. z. a n.

Co do stavebního vkladu (zálohy) jest i člen stavebního družstva jeho věřitelem a platí co do jeho splatnosti to, co bylo mezi ním a družstvem ujednáno.

Složení stavebního vkladu na činžovní dům stavebního družstva není povinností plynoucí z členského poměru, nýbrž jest jen podmínkou poskytnutí bytu v takovémto domě.

Stanovy stavebního družstva o splatnosti, úrokování a umořování stavebních vkladů se vztahují na zapůjčitele stavebního vkladu jen, pokud byl-li se v té příčině stanovám družstva, jejich budoucím změnám nebo usnesením valné hromady.

Příročí povolené obecně prospěšným stavebním sdružením podle § 3 vlád. nař. č. 160/1934 Sb. z. a n. se vztahuje nejen na exekuční vymáhání, ale i na sporné řízení.

Těž na toho, kdo uvedeným stavebním sdružením přispěl k úhradě stavebního nákladu v době, kdy sice nebyl ještě jeho členem, ale vzhledem k svému budoucímu členství, a pak se skutečně členem stal, se vztahují účinky příročí podle řečeného předpisu.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1937, Rv I 1389/36.)

Srov. rozh. č. 13114, 5118 Sb. n. s.

Smlouvou ze dne 10. dubna 1925, uzavřenou mezi postupitelem žalobců Rudolfem G. a žalovaným družstvem, pronajalo družstvo Rudolfu G. ve svém činžovním domě byt pod podmínkou, že Rudolf G.

složil stavební vklad 40.000 Kč, a byla zároveň ujednána pololetní výpověď tohoto stavebního vkladu; Rudolf G. v přístupovém prohlášení přistoupil za člena družstva, potvrdil, že mu byl výtisk stanov vydán, a prohlásil, že se zavazuje splniti veškeré předpisy stanov, jejichž obsah jest mu úplně znám, poté byl dne 20. dubna 1925 přijat za člena družstva, které mu dopisem ze dne 30. dubna 1925 potvrdilo příjem 40.000 Kč se zprávou, že této částky použilo jako stavebního vkladu na pronajatý jemu byt ve smyslu ujednání ze dne 10. dubna 1925. Ježto žalované družstvo odmítlo vyplatiti nedoplatek stavebního vkladu 22.574 Kč žalobcům jako postupníkům Rudolfa G., který dne 21. prosince 1932 vypověděl byt i vklad, domáhají se žalobci na žalovaném družstvu »S.«, obecně prospěšném stavebním družstvu, zapsaném společenstvu s ručením omezeným v P., zaplacení 22.574 Kč s příslušenstvím. Soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu. Důvody: Nelze schváliti názor prvního soudu, že se na souzený případ nevztahují stanovy žalovaného družstva, protože smlouva o stavebním vkladu a nájemní smlouva byly uzavřeny dne 10. dubna 1925, t. j. v době, kdy postupitel Rudolf G. nebyl ještě členem žalovaného stavebního družstva. Jmenovaný postupitel složil stavební vklad v předpokladu, že se stane členem družstva, což se též stalo, a podepsal přístupové prohlášení ze dne 21. dubna 1925, v němž potvrdil, že se tímto prohlášením zavazuje splniti veškeré předpisy stanov, jejichž obsah je mu úplně znám. Podrobil se tedy stanovám a jest pro něho závazné i ustanovení § 2 dodatku ke stanovám a na věci nic nemění to, že po valné hromadě ze 17. listopadu 1942, v níž byla usnesena změna § 2 stanov, vypověděl své členství a vklad (rozh. č. 5118 Sb. n. s.). Přisvědčiti jest dále odvolateli potud, že jest mylný i právní názor prvního soudu, že příročí, povolené odvolateli výnosem ministerstva sociální péče z 5. listopadu 1934 podle § 3 vlád. nař. č. 160/1934 Sb. z. a n. platí teprve pro zřízení exekuční a nikoliv též pro řízení sporné. Již podání žaloby jest vymáháním zaplacené pohledávky, neboť žalobou se žalobce domáhá toho, aby byl žalovaný uznán povinným zaplatiti zažalovanou pohledávku do určité lhůty (§ 409, odst. 1, c. ř. s.), nikoliv pouze toho, aby byla určena jeho platební povinnost. Když tedy podle řečeného výměru ministerstva sociální péče nemohou částky, jimiž nájemníci přispěli k úhradě stavebního nákladu družstva, býti družstvem vyplaceny, ani na družstvu vymáhány, pak ovšem nemůže býti jejich zaplacení vymáháno ani žalobou, pokud příročí trvá. Nelze proto dáti za pravdu žalobci, že se na něho příročí nevztahuje, ježto podle výslovného předpisu § 3 vlád. nař. č. 160/1934 Sb. z. a n. nelze vypláceti částky, jimiž členové družstva na uvedený účel přispěli, kdežto s ním byla prý úmluva uzavřena jako s nečlenem, když, jak shora uvedeno, se Rudolf G. podvolil svým podpisem prohlášení o přístupu k družstvu ze dne 25. dubna 1925 stanovám žalovaného družstva a stal se jeho členem.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Odvolací soud dovozuje, že se Rudolf G. v příčině vypověditelnosti stavebního vkladu podrobil stanovám žalovaného družstva a všem jejich budoucím změnám, jakož i usnesením valných hromad. Žalobcům je přisvědčiti, že tento názor odvolacího soudu je mylný. V příčině stavebního vkladu jest i člen družstva jeho věřitelem a platí co do jeho splatnosti jen to, co bylo mezi ním a družstvem ujednáno (rozh. č. 13114 Sb. n. s.), a nezáleží na tom, zda stavební vklad zapůjčil družstvu jako jeho člen či jako nečlen. Je nutno rozlišovati mezi povinnostmi plynoucími z poměru členského a povinnostmi jinými. Člen družstva má povinnost složití závodní podíl, nikoli však půjčovati družstvu peněžité částky, ať mají název jakýkoli. Složití příslušný stavební vklad na nájemní dům družstva není povinností plynoucí z členského poměru, nýbrž podmínkou poskytnutí bytu v jeho nájemním domě a byt v družstevním domě může býti pronajat členu i nečlenu, se stavební zálohou nebo i bez ní. Proto se stanovy družstva, pokud upravují splatnost, úrokování a umořování stavebních vkladů, vztahují na jednotlivého zapůjčitele jen tehdy, jestliže se výslovným prohlášením nebo jiným projevem podrobil co do splatnosti, úrokování a úmoru stavební zálohy stanovám družstva, jejich příštím změnám nebo usnesením valných hromad, a zase to prýští nikoli z členského poměru, nýbrž z projevu zapůjčitele. Ujednání učiněné při poskytnutí stavebního vkladu nemůže družstvo jednostranně měniti. Rozhodnutí č. 5118 Sb. n. s., na něž odvolací soud poukazuje, týká se prodloužení zákonné ručební doby vystoupivšího člena podle § 78 zákona č. 70/1873 ř. z., tedy povinnosti prýštící z členství ve společenstvu, a nelze proto toto rozhodnutí vztahovati na splatnost zapůjčených stavebních vkladů, o kterou v souzeném případě jde. Rudolf G. měl s žalovaným družstvem zvláštní, od stanov odchylné ujednání, že jeho stavební vklad je pololetně vypověditelný. Tím, že se ve svém prohlášení o přístupu k družstvu zavázal splniti veškeré předpisy stanov, nepodrobil se těmto stanovám a jejich budoucím změnám i v příčině splatnosti své stavební zápůjčky, tedy v příčině právního poměru s členstvím v družstvu nesouvisícího, což je nejlépe viděti z toho, že se žalované družstvo v dopise ze dne 30. dubna 1925, tedy již potom, kdy byl přijat za člena, v příčině stavebního vkladu jím složeného výslovně odvolalo na zvláštní ujednání ze dne 10. dubna 1925. Toto ujednání nemohlo býti pozdějším usnesením valné hromady ani změnou stanov žalovaným družstvem jednostranně měněno a je zjištěno, že Rudolf G. s takovou změnou nesouhlasil. Nastala proto splatnost jeho stavebního vkladu uplynutím pololetní výpovědi z bytu a vkladu, dané dopisem Rudolfa G. ze dne 21. prosince 1932.

Přes to však odvolací soud právem žalobu pro tentokráte zamítl, ježto bylo výnosem ministerstva sociální péče ze dne 5. listopadu 1934, č. Cd 509/29 Sb. z. a n. pro částky, kterými nájemníci přispěli na

úhradu stavebního nákladu družstevních domů, povoleno příročí do 31. prosince 1935, podle něhož nemohou býti do té doby tyto částky družstvem vypláceny, ani na něm vymáhány, a výnosem téhož ministerstva ze dne 19. listopadu 1935, č. Cd 507-42, bylo toto příročí prodlouženo do konce roku 1937. To vše se stalo tedy ještě před vynesením rozsudku v prvé stolici. Názor dovolatelů, že se ono příročí vztahuje jen na řízení exekuční, nikoli také na řízení procesní, je mylný, neboť v § 3 uved. nař. je stanoveno, že po dobu příročí nemohou býti takové částky družstvem vypláceny, a k plnění, které v době vynesení rozsudku není ještě dospělé, nelze odsouditi (§ 406 c. ř. s.). Ustanovení § 21 vládn. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n. nelze na souzený případ použiti, neboť nařízení to se týká úlev při splácení pohledávek za zemědělci. To, že žalobci vydání moratoria nezavinili, může se týkati jen otázky útrat procesních, kterou dovolací soud nemůže řešiti v souzeném případě. Budiž však jen poukázáno na to, že žalobci neuznali, že se příročí to vztahuje na spornou pohledávku, naopak ještě v dovolání to popírají.

Podle § 3 dotč. nař. se ovšem příročí vztahuje jen na takové částky, kterými členové přispěli k úhradě stavebního nákladu, ale tato podmínka jest v souzeném případě splněna, neboť i když Rudolf G. nájem bytu a složení stavebního vkladu ujednal dne 10. ledna 1925, tedy v době, kdy ještě členem žalovaného družstva nebyl, stal se přece členem již dne 20. dubna 1925 na základě dřívější své přihlášky, a potvrzení o přijetí jeho stavebního vkladu je ze dne 30. dubna 1925 a je tedy z toho viděti, že zápůjčku tu poskytl družstvu hledě na své příští členství. Vztahuje se tedy poskytnuté příročí též na spornou pohledávku.

Čís. 16563.

Jde o platný zákaz postupu, vyhradil-li si ten, kdo poskytuje úvěr (zápůjčku), že bude požadovati ihned okamžité splacení (vrácení zápůjčky), postoupí-li vypůjčitel jinému právo na vyplacení zapůjčené valuty nebo její části.

Postupiteli (vypůjčiteli), který jednal proti uvedené záповědi, přísluší nárok na náhradu škody, když dlužník (zapůjčitel) neoprávněně neobdržel smluvený úvěr.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1937, Rv I 1450/36.)

Adolf H. měl obdržeti podle dohody od žalovaného stavebního družstva jako jeho člen stavební zápůjčku 200.000 Kč a podle dlužního úpisu ze dne 16. března 1933 bylo vloženo zástavní právo za pohledávku ze zápůjčky žalovaného družstva v částce 227.395 Kč na dům č. 915 v Ch. ve vložce č. 2901 v Ch., patřící Alfredu I. a jeho manželce Gisele I., každému polovicí. Podle odst. 5 a) uvedeného dlužního úpisu bylo ujednáno. »Zapůjčitel (žalované družstvo) jest oprávněno žádati okamžité